

Tilværelsens X-faktor: At tjene eller blive tjent?

ved sognepræst Finn Ryneld

Gennem de seneste år og i tiltagende grad er TV-seerne blevet fodret med såkaldt "reality" serier. Det vil sige udsendelser, der postulerer at give et billede af helt almindelige menneskers gøren og laden. Dog helst i forbindelse med ekstreme og gerne pikante situationer. Det kan være en gruppe af mennesker, som anbringes på en øde ø, hvor de skal forsøge at overleve med mindst mulig brug af moderne hjælpemidler. Der kan være tale om et ophold i en lejlighed eller et luksushotel, hvor det gælder om at score den mest attraktive deltager af det andet køn. Eller der kan være tale om talentkonkurrencer, hvor der lokkes med en pladekontrakt eller modelopgaver. Fælles for disse udsendelser er, for det første, at der er tale om en højst konstrueret virkelighed. For det andet, at det hele handler om at vinde over de andre og blive berømt. Alle kneb gælder derfor også - især de beskidte. Og man kan godt få det indtryk, at en stor del af fornøjelsen ved at se disse programmer består i at overvære nederlagene og ydmygelserne hos de mindre heldige af deltagerne. Der gives derfor også en særligt ondsksfuld udgave af "reality" serierne, hvor man udstiller sårbare mennesker, der ikke er i stand til at tabe sig eller opdrage deres børn. Men uanset hvilken serie man foretrækker, er der i større eller mindre grad tale om at appellere til de laveste og mest primitive instinkter i os mennesker. Nemlig ønsker om selvhævdelse, beundring, magt, og nedgørelse af andre. Sagt på en anden måde: Spørgsmål, der har optaget mennesker til alle tider, og som vi derfor kender udmærket fra os selv - spørgsmålet: Hvem er størst? Hvem er mest betydningsfuld? Hvem bestemmer mest? Hvem klarer sig bedst? Hvem tjener mest? Og hvem har størst succes?

Og i en tid som vores, hvor det enkelte menneske er kommet i centrum i helt ekstrem grad, og hvor det samtidig er acceptabelt at udstille såvel succes som nederlag. En tid, hvor medierne sætter dagsordenen og skaber dagens helte og skurke, kan det ikke undre, at spørgsmålet om, hvem der klarer sig godt eller skidt, afgøres foran de snurrende kameraer i rampelyset skær. Der gøres derfor også i disse år rundt omkring på landets skoler en særlig indsats for at overbevise unge mennesker om, at forsøget på at komme til "casting" med henblik på at deltage i "X-faktor" og lignende konkurrencer ikke er den mest sikre karriereplan. At en uddannelse af lidt mindre glamourøs og mere almindelig karakter måske nok er et bedre valg for de fleste.

Det er imidlertid ikke kun mere eller mindre lødige TV shows, der betragtes som en vej til berømmelse, velstand, og magt i vore dage. En politisk karriere er en anden mulighed. Derfor fører unge løver fra de politiske partier sig gerne frem i medierne med særlige standpunkter, der kan skabe opmærksomhed om deres person og gavne deres muligheder for en mere fremtrædende plads. Om ikke andet så for at bane vejen for en karriere i erhvervslivet, når det politiske liv er forbi. Og hvorvidt det skyldes manglende latinkundskaber eller slet og ret ligegyldighed og magtbegær, kan være svært at afgøre, men ofte spiller det tilsyneladende ingen eller kun en meget lille rolle i deres selvforståelse, at titlen minister egentlig betyder "tjener"!

Når vi således i evangelierne hører, at disciplene kappedes om, hvem der var størst og mest betydningsfuld, kan vi derfor heller ikke blot nøjes med at ryste på hovedet af dem og deres uforstandighed og så ellers feje det hele bort med en historisk håndbevægelse. Hvad vi end

måtte mene om TV's "reality" serier eller trangen til hurtig berømmelse med den rigdom og magt, som følger med, så ligner vi dem kun alt for godt. Hvor gerne vi end vil, så kan vi slet ikke lade være med at sammenligne os med andre. Og i et eller andet omfang stræber de fleste af os efter anerkendelse og indflydelse. Det hører slet og ret med til det at være menneske. Spørgsmålet om succes og magt hører ganske enkelt vores tilværelse til.

Overalt, hvor der er tale om menneskelige ordninger og rammer for livet, er der også samtidig tale om magtforhold. Et samfund kan slet ikke bestå uden en nøje fordeling og afgrænsning af magt. Magt er således ikke i sig selv noget negativt. Det bliver den først i det øjeblik, den misbruges og anvendes til destruktive formål.

Jesus taler da heller ikke om magten som noget, der i sig selv er et onde. Han konstaterer, hvordan det forholder sig med verdens magthavere og gør det klart, at den måde at anskue magt på ikke har gyldighed i Guds rige. Den sande storhed består ikke i at regere, selvom det er nødvendigt, at nogen påtager sig den opgave. Nej, den sande storhed er at finde i tjenesten for Gud. En tjeneste, der må vise sig som viljen til at hjælpe og bistå andre mennesker. På samme måde som Jesus selv var Guds tjener i verden, sådan skal disciplene og alle vi andre være optaget af det samme kald og gøre det efter bedste evne samt under ansvar overfor hinanden og Skaberen.

Vorherre har ganske vist selv al magten i Guds rige, men det er en magt, som tilsiger ham at tjene, ja endog at sætte livet til i tjenesten. For den eneste magt, som har gyldighed i Guds rige er kærlighedens magt. Der er således heller ikke tale om, at Vorherre opfordrer til at fare ud og vende op og ned på samfundets magtstrukturer: At forkynde den omvendte verden er ikke nødvendigvis det samme som at vende verden på den anden ende. Alle menneskelige forsøg gennem tiderne på at skabe paradys på jord er da også endt i et sandt helvede i stedet.

Og hvad angår æren, så skal både disciplene og alle vi andre nok få, hvad der tilkommer os. Nemlig den ære, som består i at leve i fællesskabet med Vorherre. Et fællesskab, der viser sig allerede hér og nu ved døbefont og nadverbord og som tillige rækker ud over livet i denne verden. Og i det fællesskab er vi alle lige. For den, der tjener os, er ham, som det alene tilkommer at kaldes den største.

Kravet til os er i stedet, at vi lader hans kærlighed til os afspejle sig i vort eget forhold til de mennesker, vi møder på vor vej gennem livet. At vi betragter tilværelsen som en tjeneste for hinanden, i såvel store og afgørende spørgsmål, som i små og dagligdags forhold. Men desværre har vi det nok alle lidt sådan, at det er ubelejligt, når nogen gør krav på os. Vi er ikke meget for at være tjener for nogen eller noget. Og da slet ikke, hvis det har omkostninger for os selv.

Det vidste Vorherre godt. Hans kærlighed var ikke blind. Han var udmærket klar over, hvilke pjok og forrædere, han var omgivet af. Disciplene blev jo netop ikke hos ham under hans prøvelser, da det virkelig gjaldt. Derimod må det til tider have været en prøve for ham at være sammen med dem. Det helt ubegribelige og glædelige er imidlertid, at det ikke formindskede kærligheden. Tværtimod blev den større. I det øjeblik, hvor han stod overfor arrestation, mishandling og død, da dømte og afviste han ikke disciplene, men forblev dem tro. At møde svig og frafald med kærlighed, det var og er stadig Vorherres måde at omgås os

mennesker på: "Hans kærlighed ej grænse ved!", som det hedder i en salme. Lad det være vort håb og vor tro!

Finn Ryneld